

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ІНСТРУМЕНТИ У ФОРМУВАННІ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО ФАХІВЦЯ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Науменко Марина,

магістрант Педагогічного інституту

Київського університету імені Бориса Грінченка, м. Київ, Україна

Питання дошкільної освіти розглядаються сучасними науковцями та практиками в динаміці, на гуманістичних засадах особистісно-зорієнтованої моделі партнерської взаємодії дорослих – батьків та дошкільних педагогічних працівників, причетних до питань дошкільного дитинства. Проблема якості професійної підготовки дошкільного педагога у закладі вищої освіти обумовлена низкою об'єктивних і суб'єктивних чинників, серед яких – зміни в системі сучасної освіти, зокрема, початкової^{1,2}.

Процеси змін у початкових ланках освіти – дошкільній та початковій – взаємообумовлені та взаємодіючі, що спричиняє перегляд концептуа-

льних засад професійної підготовки майбутніх педагогів. Фахова підготовка майбутніх педагогів розглядається як особистісне надбання та ціннісні здобутки кожного, хто ставить собі за мету стати конкурентоспроможним педагогом та реалізувати завдання дошкільної освіти.

Становлення особистості молодого фахівця пов'язується з формуванням у нього професійної позиції – визначення свого становища в системі ставлень з колегами та дітьми. Традиційно кожна освітня установа використовує власні технології підтримки професійного становлення педагога, що, як свідчить досвід практиків, проходить у п'ять етапів³. Але, якщо в період навчання в університеті цей процес відбувається як групова чи командна діяльність, то в період самостійної професійної діяльності переважно як процес саморозвитку й самовдосконалення. Дослідники зазначають, що основні завдання традиційної школи (подати знання) змінюються у зв'язку зі зростанням потоку інформації, технологізацією всіх аспектів життя, що й вимагає підготовленого до цих умов педагога, інтерактивного за своєю суттю⁴ (с. 48). Водночас, для збереження високого професійного статусу (конкурентоспроможності) неабияке значення має співпраця з колегами. Отже, процес здобуття фаху в вищій школі ми розглядаємо як простір набуття компетентностей, освоєння технологій самореалізації та самопроєктування задля формування первинної конкурентоспроможності.

Дослідник В. Биков одним із визначальних напрямів розв'язання проблем підвищення якості освіти вбачає розвиток педагогічних систем, де передбачається використання відкритого навчального середовища, формування його засобів і технологій. У сучасному світі цифрових технологій освіта не йде осторонь, тому в навчальному середовищі провідне місце посідають комп'ютерно орієнтовані засоби та інформаційно-комунікаційні технології, на основі яких, передусім, будується інформаційно-комунікаційна платформа відкритої освіти, завдяки чому інформатизація освіти як суспільне явище стає важливим чинником та сучасним інструментом інноваційного розвитку освіти⁵.

Система професійної підготовки передбачає, щонайперше, процес і результат якісного засвоєння галузевих знань в єдності з індивідуальною творчою самореалізацією, формуванням світогляду та інших якостей особистості, характерних для конкурентоспроможного працівника. Сюди відносимо і вміння використовувати сучасні освітні інструменти. Інструментарій педагога – чи не одне з найактуальніших питань сучасності, адже ніщо не стоїть на місці й кожен педагог, майбутній вихователь мають іти «в ногу з часом», щодень працювати над самовдосконаленням.

Оскільки найціннішим людським ресурсом вважають час, необхідно розумно його використовувати. Застосування ІКТ в сфері дошкільної освіти значно поліпшує діяльність закладів: обробка і передавання даних, швидка комунікація з усіма учасниками освітнього процесу, ведення ділової документації, участь у міжнародних семінарах і конференціях, обмін педагогічним досвідом, формування елементарної комп'ютерної грамотності дошкільників.

Уміння педагогом обрати й ефективно використати той чи інший інструмент у своїй роботі свідчить про його професійну компетентність і

конкурентоспроможність. Сучасний педагог, вихователь мають не тільки знати про наявність безлічі безкоштовних інструментів, а й уміти правильно добирати їх – відповідно до мети і завдань, що стоять перед ним. Окрім цього, збагаченню знань майбутніх вихователів мають сприяти викладачі закладів вищої освіти, які, передусім, на власному прикладі ознайомлюють студентів з сучасними освітніми інструментами, сприяють саморозвитку та самоосвіті.

До сучасних освітніх інструментів можна віднести: інструменти для саморозвитку та самоосвіти: MOOC (англ. – *massive open online course*), освітні блоги та сайти тощо, мобільні додатки; для роботи з документами у спільному доступі: Google Drive та ін.; створення ментальних карт: Coggle.it тощо; інструменти для роботи з дітьми: галерея сюжетних картинок та ілюстрацій (pinterest), інтерактивні плакати (thinglink), інтерактивні історії (ourboox, storyjamper) інтерактивні презентації (prezi, powtoon), навчальні відео (youtube, ted-ed), мобільні додатки, створення ігор (learning.ua, learningapps) і т.п.; інструменти для ефективного комунікації: публічні дошки (padlet), соціальні мережі (Hangouts, skype) тощо; дистанційна освіта, е-навчання: Dojo, Google Classroom і т.ін.

Перелічені сучасні освітні інструменти є безкоштовними та зручними; знаючи їх можливості та навчившись застосовувати їх відповідно до мети поставленої перед педагогом, конкурентоспроможність майбутніх вихователів значно зросте. Більшість інструментів вимагають авторизації (реєстрації), але це легка процедура, яка дає можливість створити свій кабінет і зберігати створені чи знайдені матеріали для багаторазового використання.

Отже, сучасні освітні інструменти, вміння педагогом їх обирати й ефективно застосовувати залежно від мети і завдань суттєво впливають на формування конкурентоспроможного фахівця дошкільної освіти. Різноманітність інструментарію педагога значно поліпшує виховний, освітній та управлінський процеси в різних закладах освіти, сприяє професійному становленню майбутніх вихователів, кар'єрному зростанню, а також – самоосвіті і саморозвиткові.

¹ Abramson S. Co-inquiry meetings for facilitated professional exchange. *Young Children. Beyond the Journal, Voices of Practitioner*. 2008. – URL:

http://journal.naeyc.org/btj/vp/pdf/Voices_Abramson_Co-Inquiry

² Augsdörfer A. C. Fachspezifisches Unterrichtscoaching und kommentierte Videoportfolios im Kernpraktikum Lehramt Oberstufe Berufliche Schulen: Förderung der Planungs- und Coachingkompetenz von StudentInnen und MentorInnen im Rahmen der phasenübergreifenden Kooperation. *Jahrestagung der Sektion Berufs- und Wirtschaftspädagogik*. 2017. URL:

https://www.conftool.net/bwp2017/index.php?page=browseSessions&print=yes&doprint=yes&form_date=2017-09-25&mode=list&presentations=show

³ Чернікова Т. Професійне становлення педагогів як пріоритет розвивального управління. Пляеди. 2007. URL: <http://osvita.ua/school/method/1674/>

⁴ Vaskivska H. Didactic aspects of upper secondary and university education fundamentalization. *Science and Education*. 2017. Issue 5. P. 45–50, doi: <https://doi.org/10.24195/2414-4665-2017-5-9>

⁵ Биков В. Ю. *Моделі організаційних систем відкритої освіти* : монограф. Київ : Атіка, 2008. 684 с.